

Nap, Hold, csillagok

2x45 perces komplex óra
(magyar, technika, hittan, vizuális kultúra)

Miről szól ez a tanegység?

Az égitestek tündöklése minden gyereket és felnőttet elkápráztat, és valamennyi Isten keze munkáját dicséri.

Áttekintő vázlat

3.1 Csillagképek	45 perc
3.1a Csillagképek	5–10 perc
3.1b Tegnap este	10–15 perc
3.1c Csillagképes lámpa	25 perc
3.2 Isten és a minden	45 perc
3.2a Éjharangok	10 perc
3.2b A hold	10 perc
3.2c Isten és a minden	25 perc
Összesen:	2x45 perc

Előkészületek

Minden gyerek hozzon magával egy működő zseblámpát! A csillagképvetítést elsötétített teremben tudjuk igazán jól megoldani. A teremtésrajz sötét alapon zsírkrétával is jól működik, de ha be tudjuk szerezni, pasztellkrétával az igazi, mert ez adja vissza a színek erejét, intenzitását. A pasztellkrétát fixálni kell a végén, hogy ne fogjon, erre legalkalmasabb a könnyen beszerezhető

hajlakk.

3. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Kiss Ottó: *Tegnap este*
(Nemes Nagy Ágnes: *A lámpa* – online)
Finy Petra: *Az éjharangok*
Tamkó Sirató Károly: *A hold*
Miklya Zsolt: *Isten és a minden* – 1Mózes 1–2

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

 Szöveggyűjtemény

 Internet, projektor, hangfal

Zseblámpa és egyéb anyagok, eszközök a vetítőfólia készítéséhez
Fekete fotókarton (vagy sötétkék karton)
Zsírkréta (esetleg pasztellkréta, hajlakk)

ÉVFOLYAM

1–2. osztály

FELADATOK LEÍRÁSA

3.1 Csillagképek

3.1a Csillagképek

Nézzük meg a gyerekekkel a *Csillagképek* című tankocka csillagképeit (elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény oldalán), az ismertebbek közül! Próbálják meg kitalálni, melyiknek mi lehet a neve! Nyugodtan találgassanak, majd a kép felső sarkában lévő i betű fölött ellenőrizhetjük, jól gondoltuk-e.

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek ismerkedjenek a csillagokkal, csillagképekkel.

JEGYZETEIM

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Interaktív multimédiás feladat: csillagnévadás
Versolvasás ütemesen, ringatózva

Beszélgetés a vers alapján

Csillagkép terve, vetítő-fólia készítése, vetítés zseblámpával

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Zseblámpa és egyéb anyagok, eszközök a vetítőfólia készítéséhez

3.1b. Tegnap este

Beszélgessünk arról, hogy szoktak-e a gyerekek csillagokat nézegetni!

Van-e valakinek kedvenc csillaga, csillagképe?

Majd a pedagógus olvassa fel **Kiss Ottó Tegnap este** című versét!

A vers erőteljes ütemezésű, 4/4//3 szótagú ütemek váltogatják egymást, amiből a 3. ütem mindig új sorba török. A vers ütemeire ringatózva, (egy kivétellel) az ütemek első szótagját hangsúlyozva olvashatjuk együtt is a verset:

Tegnap este | választottam
csillagot,
sárga fénye | lüktetett és
csilllogott.
Azt üzente, | hogy az álma
én volnék,
tegnap éjjel | az a csillag
szép volt még.
Égig emelt, | és sokáig
ringatott,
hajnalra az | én csillagom
itt hagyott.

Majd beszéljünk:

Milyen hangulata van a versnek? Vidám? Szomorú? Megnyugtató? Csodálkozó?

Melyik miért?

Miről is szól a vers? Milyen időszakot jelenít meg?

Mi történt este?

Mit üzent a csillag, milyennek látszott éjjel? Mit tett a versbeszélővel?

Mi történt hajnalban? Miért tűnt el a csillag? (Ahogy felkel a Nap, nem látszik már a többi csillag. Fénye „mindent visz”).)

Hogyan élte meg ezt a versbeszélő?

Ti éltetek-e már át hasonló szomorúságot, amikor valaki elmegy? Mi vigasztal meg ilyenkor? Mivel vigasztalhatjuk meg a versbeszélőt?

Vedd figyelembe!

A gyerekeknek nem kell említeni, de jó, ha a pedagógus tudja, hogy a vers **Petőfi Sándor: Négyökrös szekér** című versével „beszélget”. „Ne válasszunk magunknak csillagot?” – kérdezi Erzsikétől ábrándozva Petőfi hőse. Kiss Ottó versbeszélője mintha erre válaszolna: „Tegnap este választottam csillagot.”

3.1c Csillagképes lámpa

A gyerekek írólapon tervezzenek saját csillagképet, és nevezzék is el!

25
perc

A csillagképek kivetítése „az égre” izgalmas játék, és nem kell hozzá méregdrága kivetítőt venni, hanem a gyerekek maguk is elkészíthetik könnyedén.

Legegyszerűbb, ha alufóliára rárajzolják a csillagképet, és megjelölik a pontokat. Az alufóliát feszítsék rá egy pohárra, és tűvel lyukasszák ki a csillagok helyét (találunk hozzá egy képet a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán). Nagyfejű gombostűt (térképtűt) is használhatnak a lyukasztáshoz. Helyezzék a fóliát puha rajztáblára vagy hungarocell-lapra, és térképtűvel lyukasszák ki a csillagok helyét! A kilyukasztott alufóliát egy gumigyűrű segítségével erősítsék a zseblámpára, majd elsötétített teremben vetítsék a csillagképet a plafonra! Több csillagképet is elkészíthetnek és kivetíthetnek így, a saját maguk tervezte csillagképet is.

Profibb és esztétikusabb megoldás, amikor muffinpapírt lyukasztunk ki. Először itt is rajzolják fel a gyerekek a csillagképet a muffinpapírra, és csillagforma lyukasztóval, vagy a fentebb leírt módon lyukasszák ki a csillagok helyét!

A muffinpapírt szintén gumigyűrűvel tudjuk a zseblámpára erősíteni (bemutató képeket találunk a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán).

Variáció

A csillagképvetítéshez felolvashatjuk a gyerekeknek [Nemes Nagy Ágnes A lámpa](#) című versét (elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán) a lámpafény és a csillagfény rokonságáról.

3.2 Isten és a minden

45
perc

3.2a Éjharangok

Beszélgessünk a gyerekekkel arról, hogy mi lenne velünk éjszaka nélkül!

Miért jó, hogy van éjszaka?

Olvassuk el [Finy Petra Az éjharangok](#) című meséjét, és válaszoljunk a következő kérdésekre:

- Mit gondolt a Nap?
- Miért nem volt ez jó az embereknek?
- Kik segítettek a Holdnak?
- Milyenek képzeljük el az éjharangokat?

Álljunk fel, a testünk előtt kulcsoljuk össze a kezünket, és harangozzunk mi is, mint az éjharangok! Hangjuk lehet az alábbi altatódal, aminek az ütemére harangozhatunk:

10
perc

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekekben erősödjék meg a világ rendezettségének, teremtettségének képe.

JEGYZETEIM

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Meseolvasás

Beszélgetés a meséről

Rítmusjáték mozgással

Vers olvasása, értelmezése

Felelgető olvasás

Interaktív multimédiás feladat: képek és kifejezések párosítása

Versolvasás, bibliai párhuzam felidézése

Teremtésrajz sötét alapra páros vagy csoportmunkában

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK

EHHEZ A FELADATHOZ?

Fekete fotókarton (vagy sötétkék karton)

Zsírkréta (esetleg pasztellkréta, hajlakk)

Tente, baba, tente,	□□ □	ti-ti-ti-ti tá-tá
itt van már az este.	□□ □	ti-ti-ti-ti tá-tá
Harangoznak szépen	□□ □	ti-ti-ti-ti tá-tá
csillagok az égen.	□□ □	ti-ti-ti-ti tá-tá

3.2b A hold

Olvassuk el [Tamkó Sirató Károly A hold](#) című versét!

Majd kérjük meg a gyerekeket, hogy az általunk mondott kifejezésre a Hold jellemző nevével vagy tulajdonságával válaszoljanak! Ha sikerül, a párbeszéd így hangzik:

sötét tányér – Újhold
Dé betű – domborodik (egyre nő)
fehér tál – Telihold
Cé betű – cingárkodik (csökkenő)

Mutassuk meg a kezünk, kézfejük ívével a kerek, a D-betűre és a C-betűre hasonlító Hold alakját!

A vers kifejezései alapján ismerjük fel a Hold különböző fázisait a *Holdfázisok* című tankockán is (elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán)!

3.2c Isten és a minden

[Miklya Zsolt Isten és a minden – 1Mózes 1-2](#) című verse bemutatja a gyerekeknek, hogy az égitesteket is Isten teremtette, csakúgy, mint minket. A vers a távolitól halad a közeli felé, végül rámutat magára a gyerekekre. Ezt a folyamatot a vers olvasása közben mozgásokkal is érzékeltethetjük.

A vers párhuzamaként elevenítsük fel a gyerekekkel bibliaismereti tudásukat a teremtéssel kapcsolatban (1Mózes 1-2)!

Végül párban vagy kis csoportokban fekete fotókartonra zsírkrétával (esetleg pasztellkrétával) készítsenek illusztrációt a vershez, megmutatva, hogy a feketeségből, a semmiből hogyan állt elő a „minden” Isten keze munkája által!

10
perc

25
perc

JEGYZETEIM